

OFICJALNE STANOWISKO ESNO W SPRAWIE SZCZEPIEŃ

Brussels, 04-09-2018

“Pielęgniarki jako kluczowy czynnik w rozpowszechnianiu szczepień ochronnych”

Konsekwencje związane z pojawieniem się w opinii publicznej wielu nieudomówień na temat szczepionek dotyczą wszystkich grup zawodowych służby zdrowia. W ciągu ostatnich kilku lat obserwowalny jest znaczny spadek podaży szczepionek, a w konsekwencji wzrost ryzyka wybuchu ognisk chorobowych, którym można by zapobiec za pomocą powszechnych szczepień. W Europie w 2017 roku stwierdzono ponad 14 000 przypadków zachorowania na odrę, czyli odnotowuje się 3-krotny wzrost zachorowalności w porównaniu do 2016 roku¹. W przypadkach o znanym statusie szczepienia, 87% zainfekowanych pacjentów nie była zaszczepiona przeciwko wirusowi odry, podczas gdy tylko 3% pacjentów przyjęło dwie lub więcej dawek. Kampanie publiczne prowadzone w celu przekonania społeczeństwa do słuszności i bezpieczeństwa szczepionek oraz przedstawienia ich zalet nie są wystarczające, równolegle obserwuje się rozpowszechnienie wśród opinii publicznej błędnych przekonań i mylących informacji dotyczących szczepień, co przyczynia się do znacznego spadku ich popularności.

Europejskie Stowarzyszenie Pielęgniarek jest świadkiem pojawiania się coraz większych i częstszych ognisk chorób zakaźnych, którym można zapobiec za pomocą powszechnych programów ochronnych. Epidemie te prowadzą do wielu zgonów, zarówno ludzi starszych jak i młodych. Pielęgniarki mogą obserwować konsekwencje spadku wyszczepialności społeczeństwa w sposób bezpośredni - doprowadziło to nie tylko do utraty wielu żyć, ale również do paraliżu w systemie opieki zdrowotnej, szczególnie widoczny jest wpływ pojawiających się zmian na takie choroby jak grypa, różyczka czy chociażby odra.

Zmiany te skłoniły ESNO do zajęcia stanowiska wobec narastającego problemu, kładąc nacisk na rozpowszechnienie oficjalnych, zgodnych z aktualną wiedzą medyczną informacji oraz edukację. Zdecydowanie zbyt wiele spekulacji oraz mylących doniesień pojawiło się w temacie szczepień, również wśród środowiska personelu medycznego, w tym pielęgniarek. Konsekwencje mogą być ogromne: coraz częstsze są zamknięcia oddziałów szpitalnych czy przesunięcia planowych zabiegów operacyjnych z powodu wybuchu ognisk chorób zakaźnych. Incydenty te mają wpływ na utracone dni pracy personelu medycznego, komfort życia pacjentów i w końcu na całe społeczeństwo.

Pielęgniarki, jako pracownicy służby zdrowia mający pierwszy i bezpośredni kontakt z pacjentem, powinny przekazywać oficjalne i zgodne z prawdą informacje dotyczące szczepień, tak by wyjaśnić ewentualne wątpliwości². ESNO wzywa krajowe organy ds. Zdrowia do wspierania pielęgniarek w zakresie inicjowania działań edukacyjnych w obszarze zwiększania świadomości pacjentów o pozytywnym działaniu szczepień ochronnych na zdrowie. Dodatkowo ESNO zaleca zwiększenie środków na promocję szczepień przeciwko grypie. Równolegle krajowe organy regulacyjne ds. Zdrowia powinny opracować ustrukturyzowany długoterminowy plan rozwiązania tego problemu tak długo, jak będzie to konieczne do zwiększenia zaufania i przyjęcia szczepień.

¹ European Centre for Disease Prevention and Control Measles and Rubella Monitoring Report for 2017

² http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0009/351927/WHO-Vaccine-Manual.pdf

W celu aktywizacji pielęgniarek oraz innych pracowników opieki zdrowotnej do edukacji i promocji szczepień należy udostępnić pomocne w tym temacie materiały szkoleniowe, w związku z tym ESNO sugeruje aby takowe materiały, dostosowane do aktualnych potrzeb pielęgniarek powstały jak najszybciej. Ponadto, w całej Europie studia licencjackie powinny skupiać się w większym stopniu na problemie szczepień i na to, jak pielęgniarki mogą przyczynić się do jego rozwiązania. W związku z tym, ESNO jest w trakcie opracowywania przewodnika odnośnie szczepień oraz oporności na antybiotyki (AMR), aby mieć pewność, że pielęgniarki w całej Europie mają dostęp do dokładnych, spójnych informacji na temat zakażeń i ich profilaktyki. Wysoce prawdopodobne jest, iż rozpowszechnienie merytorycznych i konstruktywnych szkoleń dt. tematu szczepień i zakażeń wśród pielęgniarek przyczyni się do wzrostu świadomości społeczeństwa i wielu pozytywnych następstw.

This translation is produced by:

Polish Association of Anesthesiology and Intensive Care Nurses Department of Emergency Medicine, Faculty of Medicine, University of Rzeszow, Poland ul. Pigońia 6, 35-959 Rzeszów, Poland

The European Specialist Nurses Organisations (ESNO) is a non-profit organisation and the goal is to facilitate and provide an effective framework for communication and co-operation between the European Specialist Nurses Organisations and its constituent members. ESNO represents the mutual interests and benefits of these organisations to the wider European community in the interest of the public health. Members of ESNO consist of individual European specialist nurses organizations.